

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

декан факультету здоров'я та
фізичного виховання
Едуард СИВОХОП

26 січня 2023 р.

**ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКЗАМЕНУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр

Кваліфікація: бакалавр фізичної культури і спорту, тренер-викладач з виду спорту

Програму ухвалено
на засіданні Вченої ради факультету,
Протокол № 10 від «26» 01 2023 р.

Ужгород – 2023

1. Організаційно-методичні вказівки

Атестація здобувачів ОС «Бакалавр» здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Державний екзамен є важливим етапом перевірки та оцінки ступеня підготовки у закладі вищої освіти фахівця та становить особливу комплексну форму контролю, що у найбільш повному і чіткому вигляді характеризує досягнутий освітньо-кваліфікаційний рівень студента.

Комплексний державний екзамен зі спеціальності (надалі – державний екзамен) є заключним підсумковим контролем, метою якого є визначення рівня професійної придатності випускників факультету до роботи в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Державний екзамен проводиться у відповідності до «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію УжНУ» за № 519/01-17 від 04.03.2015р.

Відповідальними за організацію комплексного державного екзамену є деканат факультету, випускова кафедра фізичного виховання, а за безпосереднє проведення екзамену і визначення індивідуальних оцінок – екзаменаційна комісія.

Кафедра фізичного виховання бере участь в удосконаленні планових та облікових документів, підготовці посібників, методичних рекомендацій, проведенні консультацій, обговоренні педагогічних інновацій, прийнятті рішень з удосконалення системи контролю та оцінювання та підготовці пропозицій до Вченої ради факультету щодо атестації здобувачів ОС «Бакалавр» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

До державного екзамену допускаються студенти, у яких немає заборгованостей і які виконали навчальний план в повному обсязі.

Студенти зобов'язані: своєчасно з'явитися на державний екзамен; під час підготовки до відповіді користуватися виключно чернеткою, виданою секретарем комісії з печаткою факультету; надати максимально повну відповідь на всі питання екзаменаційного білету та членів екзаменаційної комісії; дотримуватись встановлених правил проведення державного екзамену та вимог. За грубе порушення встановлених правил проведення екзамену голова Екзаменаційної комісії за згодою членів комісії може не допустити студента до участі в державному екзамені.

Усі зміни і доповнення до цього положення проводяться за рішенням Вченої ради факультету та екзаменаційної комісії не пізніше як за місяць до проведення державного екзамену з обов'язковим інформуванням студентів.

2. Методика проведення контролю

Опитування випускників проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. У випадку спірної оцінки голова Екзаменаційної комісії приймає рішення шляхом проведення відкритого голосування серед членів комісії. Під час екзамену перевіряється теоретична підготовленість з навчальних дисциплін: «Теорія і методика фізичного виховання», «Гімнастика та методика її викладання», «Олімпійський та професійний спорт», «Легка атлетика з методикою викладання» (Додаток 1).

Оцінювання проводиться за результатами усної відповіді на білети, питання яких відповідають змісту навчальних програм даних курсів та включають важливі елементи знань з інших навчальних курсів навчального плану та схвалені Вченою радою факультету.

Державний екзамен складається з 30 білетів, має комплексний характер і передбачає перевірку рівня знань та ступеня сформованості професійно значущих компетентностей студентів-випускників.

Всі 30 екзаменаційних білети рівнозначні за складністю. На підготовку студента до відповіді на білет відводиться 40 хвилин. Структура білетів містить чотири питання.

Оцінювання проводиться за 100 - бальною шкалою, національною шкалою та за шкалою ECTS у відповідності до загальнонаціональної та Болонської систем оцінювання успішності (Табл. 1).

Таблиця 1.

Загальна шкала оцінювання

Національна шкала оцінювання	Методика визначення оцінки	100-бальна оцінка	Оцінка за шкалою ECTS
Відмінно	Сума балів отриманих за відповіді на чотири теоретичні питання	90-100	A
Добре		82-89	B
		74-81	C
Задовільно		64-73	D
Незадовільно		60-63	E
		35-59	FX
		0-34	F

Оцінювання відповідей на окреме теоретичне питання білету та допоміжні запитання проводиться відповідно за 25-бальною шкалою. Методика визначення оцінки міститься в таблиці 2.

Шкала оцінювання відповідей на окреме питання

Методика визначення оцінки	25 - бальна оцінка
Відповідь по суті, правильна і повна	23 - 25
Відповідь по суті, правильна, але не достатньо повна	20 - 22
Відповідь по суті, загалом правильна, не достатньо повна	18 - 19
Відповідь по суті, з незначними помилками, не повна	16 - 17
Відповідь загалом по суті, з помилками, не повна	12 - 15
Відповідь наближена до правильної, зі значними помилками	9 - 11
Відповідь не по суті і не правильна	0 - 8

За результатами оцінювання студентів голова екзаменаційної комісії визначає кінцеву оцінку згідно оцінок кожного з членів екзаменаційної комісії та вносить оцінки у відомість оцінювання успішності.

Результати державного екзамену оголошуються студентам головою екзаменаційної комісії після узгодження з членами комісії по закінченню державного екзамену. Схвалені екзаменаційною комісією оцінки оскарженню не підлягають.

Перелік питань, що виносяться на комплексний державний екзамен зі спеціальності для здобувачів ОС «бакалавр» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Питання з дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання»

1. Що вивчає теорія та методика фізичного виховання як наука та навчальна дисципліна; чому ТМФВ вважається науковою та навчальною дисципліною?
2. Що є предметом вивчення ТМФВ та які науки складають наукове підґрунтя цієї дисципліни?
3. Що є науковими, ідейними, програмно-нормативними та організаційними основами Національної системи фізичного виховання?
4. Якими є загальна мета та загальні завдання Національної системи фізичного виховання?
5. Дайте визначення поняттю «Принципи фізичного виховання»; назвіть основні групи принципів, які використовуються у фізичному вихованні?
6. Назвіть та дайте коротку характеристику засобам фізичного виховання?
7. Дайте визначення поняттю «Фізична вправа» та розкрийте зміст фізичної вправи як основного засобу фізичного виховання?
8. Назвіть основні групи і підгрупи фізичних вправ (їх класифікацію)?
9. Дайте характеристику оздоровчим силам природи як засобу фізичного виховання, розкрийте їх значення?
10. Назвіть гігієнічні чинники, що використовуються як допоміжні засоби фізичного виховання, їх значення?
11. Назвіть та охарактеризуйте основні методи фізичного виховання?
12. Назвіть та дайте характеристику основним сторонам методики фізичного виховання?
13. Назвіть та дайте характеристику принципам методики фізичного виховання?
14. Розкрийте сутність механізмів формування рухових вмінь та навичок?
15. Поясніть структуру процесу вивчення вправи: основні етапи вивчення?
16. Поясніть значення та зміст етапу ознайомлення з фізичною вправою?
17. Назвіть способи розучування та вдосконалення фізичної вправи?
18. Дайте визначення поняттю сили як фізичної якості та видам силових здібностей; методам їх виховання?
19. Дайте визначення поняттю швидкості як фізичної якості та видам швидкісних здібностей, методам їх виховання?
20. Дайте визначення поняттю спритності як сукупності координаційних здібностей і поясніть методику виховання спритності?
21. Дайте визначення поняттю витривалості та її основним видам, методам виховання?

22. Дайте визначення поняттю гнучкості як фізичної якості та назвіть види гнучкості, методи їх виховання?

23. Розкажіть про форму і зміст заняття з фізичного виховання, динаміку працездатності?

24. Назвіть види урочних та неурочних форм занять у фізичному вихованні?

25. Назвіть способи організації учнів на уроках фізичної культури?

26. Якою є структура уроку з фізичної культури?

27. Що таке фізичне навантаження та чим його вимірюють; якими є способи регулювання навантаження на уроках фізичної культури?

28. Наведіть приклади неурочних форм занять у фізичному вихованні та їх відмінності від урочних форм?

29. Що розуміють під вихованням особистості у процесі фізичного виховання?

30. Назвіть методи досліджень в теорії та методиці фізичного виховання; яким є порядок проведення дослідницьких процедур.

Питання з дисципліни «Гімнастика та методика її викладання»

1. Види та різновиди гімнастики; олімпійські види гімнастики.
2. Методика оцінювання гімнастичних вправ за кількісними та якісними показниками.

3. Техніка виконання вправи «Згинання та розгинання рук в упорі лежачи»; методика оцінювання.

4. Методика проведення стройових вправ, шиквань та перешиквань.

5. Гімнастика в системі уроків з фізичної культури; нормативні та ненормативні гімнастичні вправи.

6. Методика проведення вправ загального розвитку (ВЗР).

7. Гімнастична термінологія, її значення та вимоги до неї.

8. Техніка виконання вправи «підтягування на поперечині»; методика оцінювання.

9. Визначення термінів, які вказують на положення та рухи руками, ногами, головою, тулубом; хвати та їх різновиди.

10. Техніка виконання вправи «Піднімання тулуба в сід за 1 хв»; методика оцінювання.

11. Визначення термінів: «вис», «упор», «підйом», «опускання», «розгойдування».

12. Методика проведення вправ загального розвитку (ВЗР) на місці способом «назвати-розказати-виконати».

13. Методика проведення заключної частини уроку з фізичної культури в школі.

14. Техніка виконання нормативної вправи на гнучкість «Нахил тулуба вперед»; методика оцінювання.

15. Гімнастичні вправи, що входять до програми з фізичної культури для учнів 1-11 класів, назви, вимоги до техніки виконання.
16. Техніка виконання нормативної вправи «Човниковий біг 4x9м»; методика оцінювання.
17. Техніка виконання вправи «Кут в упорі на брусах»; методика оцінювання.
18. Завдання, зміст та методика проведення підготовчої частини уроку з фізичної культури за темою «Гімнастика».
19. Техніка виконання вправи «Гімнастичний місток»; методика оцінювання.
20. Техніка виконання практичного тесту «Рівновага на лівій (правій) нозі»; методика оцінювання.
21. Техніка виконання вправи «Стійка на лопатках (Берізка)»; методика оцінювання.
22. Техніка виконання вправи «Перекид боком»; методика оцінювання.
23. Завдання, зміст та методика проведення основної частини уроку фізичної культури за темою «Гімнастика».
24. Методика вивчення вправи «Підтягування на перекладині»; методика оцінювання.
25. Класифікація гімнастичних вправ; характеристика статичних та динамічних гімнастичних вправ.
26. Характеристика нормативних силових вправ, що входять до шкільної програми з фізичної культури.
27. Загальні правила аналізу техніки виконання гімнастичних вправ.
28. Методика вивчення гімнастичної вправи (5 способів вивчення).
29. Правила поведінки під час занять на гімнастичних приладах та заходи безпеки.
30. Обов'язки чергового на початку учбового заняття (уроку) з фізичного виховання.

Питання з дисципліни «Олімпійський та професійний спорт»

1. Основні терміни і поняття олімпійського спорту.
2. Історія розвитку фізичного виховання в Стародавній Греції.
3. Олімпійські ігри в Стародавній Греції.
4. Діяльність барона П'єра де Кубертена по відродженню олімпійських ігор.
5. Конгрес 1894 року та його роль в олімпійському русі.
6. Президенти МОК і їх роль у розвитку олімпійського спорту.
7. Періоди проведення Олімпійських ігор.
8. Олімпійська символіка.
9. Міжнародна олімпійська академія та олімпійський музей.
10. Загальна структура міжнародної олімпійської системи.
11. Національний олімпійський комітет та основи його діяльності.

12. Міжнародні спортивні федерації та основи їх діяльності.
13. Міжнародний олімпійський комітет та основи його діяльності.
14. Олімпійська хартія - основний правовий документ олімпійського спорту.
15. Організація та проведення Олімпійських ігор.
16. Олімпійський спорт в Україні до 1992 року.
17. Сучасний стан олімпійського спорту в Україні.
18. Фінансування олімпійського спорту та зимові Олімпійські ігри.
19. Основні поняття і терміни професійного спорту.
20. Сутність професійного спорту як соціального явища.
21. Функції, позитивні та негативні риси професійного спорту.
22. Організаційна структура професійних ліг.
23. Організаційна структура професійного спортивного клубу.
24. Економічні основи професійного спорту.
25. Аматорство і професіоналізм у спорті.
26. Відмінні риси професійного спорту.
27. Формування та розвиток професійного спорту в Україні.
28. Професіоналізація олімпійського спорту.
29. Джерела прибутків у професійному спорті.
30. Різновиди спорту вищих досягнень.

Питання з дисципліни «Легка атлетика з методикою викладання»

1. Аналіз техніки бігу на короткі дистанції.
2. Аналіз техніки бігу на середні та довгі дистанції.
3. Аналіз техніки естафетного бігу.
4. Аналіз техніки бар'єрного бігу.
5. Аналіз техніки бігу з перешкодами.
6. Аналіз техніки стрибка в довжину
7. Аналіз техніки потрійного стрибка.
8. Аналіз техніки стрибка висоту.
9. Аналіз техніки стрибка в висоту з жердиною.
10. Аналіз техніки штовхання ядра.
11. Аналіз техніки метання спису.
12. Аналіз техніки спортивної ходьби.
13. Правила проведення змагань з бігу на короткі, середні та довгі дистанції.
14. Правила проведення змагань з естафетного бігу.
15. Правила проведення змагань з бар'єрного бігу.
16. Правила проведення змагань з бігу з перешкодами.
17. Правила проведення змагань зі стрибків в довжину.
18. Правила проведення змагань з потрійного стрибка.
19. Правила проведення змагань з стрибка висоту.
20. Правила проведення змагань зі стрибків у висоту з жердиною.

21. Правила проведення змагань зі штовхання ядра.
22. Правила проведення змагань з метання спису.
23. Правила проведення змагань зі спортивної ходьби.
24. Правила проведення змагань з багатоборства у чоловіків та жінок.
25. Характеристика багатоборства як виду легкої атлетики.
26. Історія виникнення легкої атлетики.
27. Розкрити основні розділи положення про змагання з легкої атлетики.
28. Класифікація легкоатлетичних видів.
29. Освітнє, виховне, оздоровче і прикладне значення занять легкою атлетикою.
30. Місце і значення легкої атлетики в системі фізичного виховання.